

Margita Figuli - Tri gaštanové kone

- **Autorka – zaradenie, národný a literárny kontext**
  - o M. Figuli – literatúra medzivojnového obdobia (1918 - 1945), predstaviteľka lyrizovanej prózy (prózy naturizmu)
- **dejová línia – miesto, čas deja**
  - o slovenská dedina Leštiny – Orava
  - o minulosť (čas bližšie neurčený) a nie je podstatný
  - o Peter, nemajetný mládenec ľúbil Magdalénu, no Magdalénina matka chcela, aby sa jej dcéra vydala za bohatého sedliaka Jána Zápotočného. Magdaléna Petrovi sľúbila, že ak si postaví dom a príde na troch gaštanových koňoch, tak sa zaňho vydá. Kým sa Peter snaží plniť dohodu, Magdaléna sa z prinútenia vydala za Zápotočného. Neskôr Magdaléna ochorela, pretože ju kopol kôň. Chodil ju navštevovať aj Peter a Jána to hnevalo. Raz sa strašne nahneval a išiel si vybiť zlosť. Prvý mu do oka padol kôň, začal ho týrať. Chcel mu žeravým kutáčom vypáliť oko.
  - o Kôň sa splašil a udupal Jána k smrti. Na tretí deň Jána pochovali. Peter sa Magdalény opýtal, či chce ešte s ním odísť. Magdaléna nariekala, že ona je žena Zápotočného a vraj čakajú dieťa. Peter jej povedal, že mu to nevadí pristala. Matka jej však prikázala, aby zostala na pozemku Zápotočného, Magdaléna nechcela prísť a neskôr sa s Petrom tajne zosobášili. Chvíľu ešte pobudli v Leštinách, dva gaštanové kone dali Jožkovi Gregušovi a potom sa vybrali domov do Turca k Petrovi.
- **Postavy – Peter, Magdaléna, Zápotočný**
  - o **PETER** – mladý človek – sirota, je veľmi odvážny, skromný, charakterný, pracovitý a vytrvalý, čestný, úprimný, láskavý, nadovšetko verný svojim mravným zásadám, stelesňuje dobro, ale nie je ideálny, aj on má pokušenie porušiť svoje zásady, je zžitý s prírodou, nachádza v nej priateľa a útočisko – má rád prírodu a zvieratá; kupec dreva a koní, má rád Magdalénu
  - o **Magdaléna** – jemná, nežná, citlivá, nevinná, poslušná, pracovitá, túži po skutočnej a úprimnej láske, po šťastí, vnútorne čisté, smelé, nepoškvrnené dievča, verné svojej láske, milé a pracovité; má rada Petra
  - o **Jano Zápotočný** – Petrov pravý opak, je síce bohatý, ale zato surový k zvieratám aj ľuďom, bezcitný, sebecký, neverný, nemravný, je beštia – krutý a pomstychtivý, pijan, príležitostný pašerák koní; opovrhoval Magdalénou
- **Sociálny konflikt (rôznorodé sociálne postavenie postáv)**
  - o **Peter** – sirota, je odkázaný sám na seba, pretĺka sa životom, pracuje ako predajca dreva, málo sa o ňom vie, volajú ho tulák, popolvár
  - o **Zápotočný** – najbohatší gazda z dediny, bohatol pašovaním koní (!), surovec, násilník
- **Etický konflikt**
  - o **Peter (kladná postava)** – je veľmi odvážny, skromný, charakterný, pracovitý a vytrvalý, čestný, úprimný, láskavý, nadovšetko verný svojim mravným zásadám, stelesňuje dobro, ale nie je ideálny, aj on má pokušenie porušiť svoje zásady, je zžitý s prírodou, nachádza v nej priateľa a útočisko – má rád prírodu a zvieratá, má rád Magdalénu, úprimne ľúbi,
  - o **Zápotočný – (záporná postava)** – Petrov pravý opak, surový k zvieratám, aj ľuďom, bezcitný, sebecký, neverný, nemravný, je beštia – krutý a pomstychtivý, pijan, opovrhoval Magdalénou
  - o **Magdaléna** – jemná, nežná, citlivá, nevinná, poslušná, pracovitá, túži po skutočnej a úprimnej láske, po šťastí, verné svojej láske, má rada Petra, podriaďuje sa však okolnostiam, keď ju donútili vydať sa za Jana, v manželstve trpí, ale je pasívna (!)
- **Forma – literárny druh, literárny žáner, rozprávač, kompozícia**
  - o **Literárny druh:** epika
  - o **Literárny žáner:** psychologická (skôr vnútorný svet postáv, dej oslabený) novela, označovaná aj ako rozprávka pre dospelých

- **Rozprávač:** Peter
- **Rozprávkový motív**
  - **Peter** – tulák, popolvár
  - **Kôň Petra** – tátoš
  - „3“ – magické číslo
  - **Boj dobra a zla (kladné a záporné postavy)**
  - Hlavný hrdina musí zvládnuť reťaz skúšok
- **Lyrizácia textu**
  - dielo nesie stopy lyrizovanej prózy (nádherné lyrické opisy prostredia a charakterov), avantgárd a experimentovania.
  - Vyskytujú sa tu básnické figúry, metafory
  - Biblické motívy a odkazy na Sv. písmo
- **Motív troch gaštanových koní**
  - Motív je aj v názve diela
  - Kone rámcujú začiatok a koniec príbehu
  - Ako sa človek správa k zvieratám, taká je hodnota človeka ň
  - **SMRŤ - ŽIVOT**
    - (kone/príroda sa pomstili Zápotočnému, zabil ho vlastný kôň) (začiatok nového života Petra a Magdalény)
  - **LÁSKA**
    - (láska ako vášeň, ktorá vedie človeka k zločinu) (úprimná láska, ktorá sa realizuje v medziach etiky)
- **Téma, idea, aktualizácia**
- **Téma:** príbeh lásky 2 mladých ľudí, ktorí musia prekonať nejednu prekážku, aby našli svoje vysnívané šťastie
- **Idea:** iba húževnatosťou, vytrvalosťou a čestnosťou môžeme dosiahnuť svoj vytúžený cieľ, svoje šťastie
- **Aktualizácia:** Človek je vždy súčasťou širšieho sveta, spoločnosti, mal by žiť v harmónii s ostatnými, mal by žiť mravne, konať dobro